

Onze Vogels

62e jaargang no.8, augustus 2001

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

Vogel

copy

De Mexicaanse roodmus en haar mutaties

De Mexicaanse roodmus komt, zoals zijn naam reeds zegt, van oorsprong uit Mexico en bewoont er de bergen. Thans is ze wijd verspreid in Noord-Amerika, waar het algemene broedvogels zijn. Volgens een Nederlandse vogelimporteur zouden er jaren geleden vanuit Mexico tweesoorten ingevoerd zijn, een grote en een kleine soort. De kleine soort zou veel meer en fraaier zingen. Dit verhaal kan verklaren waarom o.a. in Apeldoorn de Mexicaanse roodmussen in grootte variëren. Zoals bij veel vogelsoorten gaan de grote types met de prijzen aan de haal en worden de kleinere als minderwaardig, te erg ingeteeld of anderszins afgedaan.

Donkere roodmus

Phaeo

Dit jaar zaten in Apeldoorn de mutanten bij de overige roodmussen, terwijl ze vorig jaar nog in een afzonderlijke klasse ingedeeld waren. Voor dat laatste is volgens mij veel te zeggen, omdat ze daardoor meer aandacht krijgen, wat op zijn beurt de verdere domesticering goed doet.

Volgens de echte ornithologen telt het geslacht roodmus of *Carpodacus* 21 soorten, die een zeer wijde verspreiding kennen over het gehele noordelijk halfrond. Van de Mexicaanse roodmus, die het meest voorkomt en ook het meest verspreid is, zijn nog 11 ondersoorten bekend. Ook in Nederland broedt een beperkt aantal roodmussen.

Zelf heb ik eens via een Duitser een soort gekocht die hij Maskenkarmin-gimpel noemde en die iets kleiner was dan de Mexicaanse en een soort rood puttermaskertje had, vandaar de Duitse benaming. Zeer fraaie vogels die echter na een geslaagd kweekseizoen alle achter elkaar

doodgingen. Ik zou ze zo weer kopen als ze er waren!

De kweek.

Tijdens de kweek zijn de mannen zeer eenkennig en tel tegen vreemde poppen en roodfactorige andere mannelijke vogels zoals kanaries. Ook tegen bijvoorbeeld groenlingmannen zijn ze agressief. Tijdens het broeden zijn zelfs poppen onderling agressief.

Ik kweek ze momenteel in kleine vluchtjes en dubbele broedkooien, die de mogelijkheid bieden om de man eernaast te zetten tijdens het broeden, want ze willen nogal eens eieren pikken. Dit biedt ook de mogelijkheid om de jongen tijdens het broeden apart te zetten bij een vervolgbroedsel. Ze kunnen elkaar zien en de jongen voeren door de standaard tussenschotjes met sleuven. In grotere vluchten is een koppel Mexicanen met bijvoorbeeld een kanariepop te plaatsen. Dit gaat goed en geeft kans op bastaarden.

Qua voeding behandel ik ze als kanaries, maar zorg er wel voor dat ze af en toe afwisseling in voer en een hartig hapje krijgen.

Hoe het begon...

In mijn beginjaren als kweker had ik al eens succes gehad op een TT met een stam bastaarden, die uit roodmozaïekpoppen gekweekt waren. Mooie grote vogels met een schimmelkraag en mooie zang. Een bastaard heb ik jaren in een ren gehouden met kanariepoppen, omdat mij verteld was dat ze zeker vruchtbaar waren. Bij mij is dat nooit gebleken. Als er anderen zijn waar dit wel het geval is, dan graag contact opnemen met mij.

Jaren later toen ik geen roodmussen meer had, kwam ik op een nationaal kampioenschap van Duitsland in Ibbenbüren op de verkoopbeurs met een oudere Duitse vogelliefhebber in gesprek.

Hij had enige normale roodmussen bij zich en een kleurafwijkende, waarvan iedereen die hem gezien had, dacht dat het een bastaard was. Na zijn verhaal aangehoord te hebben, geloofde ik hem dat die ene geen bastaard was, maar een echte mutant Mexicaanse roodmus in "phaeo". De mutant heb ik samen met zijn vader en moeder, die beide wildkleur waren, gekocht. Zo kon me met de aanstaande kweek niets misgaan, dacht ik.

Het kweekverloop.

Zoals zo vaak met bijzondere vogels sterven juist die het eerst en zo was ook de mutant al dood, voor het kweekseizoen begon. Uit de oudervogels heb ik een 10-tal jongen gekweekt, geen mutant. In het tweede kweekjaar de zgn. kan-splitten op elkaar gezet en met de oude splitman op de jonge poppen gekweekt. Hieruit kwam in 1998 de eerste mutant weer te voorschijn. In 1999 heb ik in Apeldoorn een bruine man en een phaeo pop ingezonden. Op de wereldtentoonstelling in Zutphen zaten van een Belg diverse enkelingen en stammen roodmussen in phaeo en bruin; prachtvogels die in hun klasse met bijna alle prijzen naar huis gingen, dus goud, zilver en brons!

In 2000 heb ik 40 Mexicanen gekweekt, waarvan 6 mutanten.

Vererving mutaties phaeo en bruin.

Na enige jaren kweken is mij gebleken dat de 2 meest voorkomende mutaties; bruin en phaeo, recessief vererven. Dit wil zeggen: zowel de man als de pop moet de factor bezitten om mutantjongen te krijgen. Uit bijvoorbeeld een bruine man x

split-bruine pop komen bruine mannen en poppen en wildkleurige splitvogels voor bruin, zowel mannen als poppen. Dat de kleur phaeo is, is mij gebleken uit mijn kweek van een phaeo man x een phaeobloedige kanariepop, waaruit 3 jongen, een man en twee poppen, in phaeokleur kwamen die nauwelijks van mutanten te onderscheiden waren. Deze heb ik ook afgelopen jaar ingezonden in Apeldoorn.

De kweek van een bruine man met een phaeo pop leidde afgelopen jaar tot een 8-tal jonge roodmussen die alle wildkleurig, maar dubbelsplit zijn. Dit is ook door Belgische kwekers ondervonden.

Andere bekende mutaties.

De phaeo en de bruine Mexicaanse roodmus kennen we reeds langer. De benaming is afgeleid van hun uiterlijk. Bij de phaeo lijkt het ook de kleuraanduiding te zijn die klopt met de vererving. Bij de bruine weten we slechts dat deze er muisbruin uitziet en recessief vererft. Genetisch zou het dezelfde factor kunnen zijn die we bij kanaries als onyx kennen.

Verder ken ik nog een 4-tal mutaties die nieuw zijn en waarvan geenszins

vaststaat hoe ze vererven.

De isabel met een beige kleur zonder de phaeotekening en met zwarte ogen. Ze zou een intermediair tussen de echte phaeo en de wildkleur kunnen zijn. Dit is genetisch mogelijk dezelfde factor die we bij kanaries als topaas kennen, omdat de vererving gelijk is. De roodkleur is niet meer karmijnrood, maar heel harmonieus diep rose!

De agaat met lichte poten, zwarte nagels en lichte snavel onderscheidt zich niet sterk van de wildkleur, althans bij de pop die ik gezien heb. Afgaande op de naam zou je bij een agaat aan een echte grijskleurige vogel denken, zoals de agaat barm-sijs of agaat groenling. Dat moet je niet doen, ze zijn vrij bruin.

De rubino is een witte vogel zonder zichtbaar pigment met rode ogen en lichte poten en snavel. Van deze vogels uit België zijn een man en pop afgebeeld. Ik hou het voor mogelijk dat het uiterlijk van deze vogel bepaald wordt door een combinatie van factoren; mogelijk van een nog onbekende factor.

De opaal is een heel wittige vogel zonder bestreping(!) met zwarte poten, ogen en snavel. Over zijn

lichaam zit een heel lichtgrijsblauw zweem, vooral bij kop en nek. Aan de onderkant van de staart bevinden zich zwak de kenmerkende opaal dwarsstreepjes. Bij de opaalkleurige roodmus is er een groot gevaar: er bestaat nog slechts 1 pop van, maar deze is in goede handen.

De toekomst.

De twee meest voorkomende mutaties, phaeo en bruin, zullen met de 4 andere mutaties leiden tot een nog groter aantal kleuren. Deze zullen de komende jaren op de grote tentoonstellingen verschijnen. Mits gericht en doelbewust gekweekt wordt, waarbij dan ook over de vererving van deze 6 mutaties steeds meer duidelijk zal gaan worden.

Het lijkt een interessante toekomst, zeker ook omdat met de Mexicaanse roodmus makkelijk te kweken is.

Ik kan aan die toekomst zelf een bijdrage leveren en misschien zijn er onder de lezers liefhebbers die ook nog andere mutaties hebben. Dat zou ik dan graag horen.

Tekst: A.G.M. Roerink

Foto's: R. Driesmans

Rubino

Rubino

PEARL - WHITE

Met het Pearl-White poeder wast u uw witte vogels **spierwit**

Gelijke kansen voor iedere wltkweker. U moet natuurlijk wel een mooie vogel kweken en weten hoe u wast! De kleuren rood en geel worden ook briljanter. Denk b.v. aan mozaïeken. Het wit is van super kwaliteit en neutraal, dus niet blauw.

U kunt telefonisch of per fax contact opnemen met:

TLP International BV

Postbus 63.5175 ZH Loon op Zand

Tel.: 013 - 456 01 06 - Fax: 013 - 456 01 07

Grasparkieten

en van alles nog wat!

door Jan Bouwmeester

Deel 15

Laat de tegenslagen niet te zwaar wegen! Binnen onze hobby waar een heleboel goed gaat, wil toch ook nog wel eens wat mis gaan. Ik herinner mij een jaar waarin van alles mis ging. In een bepaald nest zaten jongen met spreidpoten (Engelse ziekte). In een ander nest werden de jongen kaalgeplukt. Bij een ander koppel was de man te vurig, joeg maar achter de pop aan, pikte de pop hard op de kop en volgde de pop het blok in, zodat het hele legsel eieren kapotging. Daarna kregen een groot aantal jongen de kruipersziekte. Ook stootte ik een broedblok van de kooi af, zodat alle eieren stukvielen en tot overmaat van ramp liet ik zelf een jong dat nog in de stoppels zat, uit mijn handen vallen en op de betonnen vloer ploffen, ook dood. Had ik er ook nog een pop bij die in een paniekreactie, toen haar man het blok inkwam, in één keer zijn hele bovensnavel eraf beet en die ik daardoor ook niet meer in leven kon houden. Op zulke momenten denk je: zal ik maar met deze hobby stoppen, er zit soms zoveel tegen, ik ben vast niet geschikt voor deze hobby. Moedeloos voel je je dan op zo'n moment. Gelukkig laat ik mij niet zo gauw uit het veld slaan. Ik verzamel dan gewoon weer moed en ga verder met de verzorging van mijn beesten.

Gelukkig heeft de vogelliefhebberij mij ook veel plezier gebracht en brengt dat nog steeds! Wat te denken van de keer dat ik samen met meerdere mensen van mijn onderlinge tentoonstelling aan een nationale show in Amsterdam heb meegedaan? Ik had succes met een grijsrugdwergpapegaai, kampioen met 91 punten, een vriend met zijn grasparkieten en de ander met zijn agaporniden. Gedeelde vreugd is dubbele vreugd. Dat zou je eigenlijk vaker moeten doen, gezamenlijk aan een nationale of internationale show meedoen. Dit vergroot inderdaad het plezier. Of wat te denken van die keer dat ik in Karlsruhe in Duitsland aan de Europese kampioenschappen meedeed? Zit ik daar als kleine kweker tussen al die Duitse, Zwitserse en

Oostenrijkse grootmachten. Houden blijkbaar allemaal een paar honderd grasparkieten, gebruiken vijftig tot honderd broedkooien, ik negen. Ja, denk je dan, daar kan ik niet tegenop. Zijn er 106 recessief bonten ingezonden. Ga je zaterdagmiddag om twee uur naar de showhal, omdat de show dan geopend wordt, ben ik helaas iets te laat, ga naar binnen en ga maar gelijk naar de lutino's kijken want die stonden het dichtste bij de ingang. Komt er een Nederlander naar mij toelopen en die zegt opgewonden: "Bouwmeester, je moet naar de recessief bonten gaan, want een vogel van jou is daarbij kampioen geworden! Nou, dan weet je echt niet wat je meemaakt. Dan ben je toch wel meer dan gewoon blij! Een ander genoeg dat deze liefhebberij mij bood. Op een gegeven moment heb ik in mijn bestand van vijftig parkieten slechts 14 poppen en niet eens allemaal goede. Een kweker die het jaar daarvoor vogels bij mij gekocht had, komt te weten dat ik te weinig poppen heb. Staat hij ineens bij mij voor de deur en geeft mij twee prima poppen. Hij hoort een jaar later dat ik nog steeds te weinig poppen heb en brengt mij weer twee hele goede poppen. Gratis wel te verstaan! Gewoon uit zichzelf, ik had daar niet om gevraagd! Logisch toch dat zo iemand bij mij een potje kan breken.

Nog iets bijzonder aardigs maar nu bij een ander. Ben ik grote parkieten op een districttentoonstelling aan het keuren. Een andere keurmeester keurt daar de grasparkieten. Die man keurt ook de jeugdklasse en die is dat jaar van heel slechte kwaliteit, parkietjes van zo om en nabij de 74 punten. Komt er een bestuurslid naar hem toe en vraagt: "Zou u deze vogels niet wat hoger kunnen keuren, want ze zijn van een jeugddid en dit is wel heel ontmoedigend?" Ik sta daarbij en bekijk die vogels. Ze zijn echt niets meer dan de gekregen punten waard, echte "winkelparkietjes". Zegt die keurmeester: "Als ik ze meer punten geef, dan is dat jeugddid daarmee echt niet

geholpen, want dan denkt hij dat hij redelijke vogels heeft en wordt hij op een volgende show alsnog teleurgesteld. Laat dat jeugddid maar een paar koppels vogels bij mij halen; die kan hij zo krijgen. Daarmee is dat jeugddid wel geholpen". Over sportiviteit gesproken! Ik begon mijn artikel met de zin: Laat tegenslagen niet te zwaar wegen.

Ik eindig met zomaar enkele prettige gebeurtenissen. Elkaar helpen is eigenlijk het beste wat we kunnen doen om onze hobby te promoten en je wordt er zelf ook gelukkiger van.

Een goede gezondheid is belangrijk. Een goede gezondheid wordt erg bevorderd door frisse lucht. Waarom vind ik frisse lucht zo belangrijk voor de gezondheid? Frisse lucht is zo belangrijk omdat de dichtheid van de virussen in de buitenlucht veel lager is dan binnen! Dus dan is ook het besmettingsgevaar minder en kunnen dieren door de kleinere aantallen virussen geleidelijk aan weerstand tegen bepaalde ziektes opbouwen. Ik zal u een paar voorbeelden geven van wat uit onderzoek is gebleken. In juli en augustus zijn de minste mensen verkouden. Dat is niet omdat het dan warmer is, maar omdat de mensen dan meer buiten zijn en niet zo op elkaar leven. In september gaan de verkoudheidscijfers weer omhoog. Dit komt omdat de kinderen dan weer naar school gaan en met velen in een klas bij elkaar zitten met minder frisse lucht. De besmetting wordt dan ook makkelijker overgebracht. Mensen die veel binnen zitten, op kantoor bijvoorbeeld, zijn ook vaker ziek dan politieagenten, postbodes en bouwvakkers die veelal hun werk in de buitenlucht doen. Zwervers, dus mensen die altijd onder de blote hemel slapen, zijn bijna nooit verkouden. Ik vermoed dat als frisse lucht zo belangrijk is voor mensen, het dan net zo belangrijk is voor onze vogels. Zorg daarom voor voldoende frisse lucht in uw kweekruimte, het zal uw vogels alleen maar ten goede komen.

De Tapuit

Deze vogel was voor 1975 best talrijk, daarna vrij schaars en nu ik dit schrijf, is hij al helemaal zeldzaam. Dit is zeker een gevolg van het ongeschikt worden van zijn biotoop. In Nederland broedt de vogel op schraalbegroeide zandgrond, heide, waar het droog is en waar wat uitkijkposten zijn voor het jagen op insecten. Ik heb ze ook in de Peel (een veengebied op de grens van Noord-Brabant en Limburg) gevonden, maar dat was voor het weer onder water zetten van dit gebied. Merkwaardigerwijze heb ik ze ook jaren achtereen gevonden op kaalgeslagen en afgebrande terreinen met wat nieuwe plantengroei. In april arriveren ze uit het zuiden. En in september/oktober vertrekken ze weer. Als alles goed is gegaan, hebben ze dan twee broedsels grootgebracht van vaak vijf jongen. Deze vogel heb ik vaak gefotografeerd. Het aardigste was dit als de vogels aan het uitvliegen waren. Een paar dagen lopen ze dan nest in nest uit (meestal een konijnenpijp) en worden buiten het nest gevoerd met voornamelijk loopkevers. Zo'n fotoavontuur begon wel altijd in het donker om storing te vermijden.

Hoewel ze vaak in een konijnenhol broeden, gebruiken ze ook wel een steenhoop, een bouwval of zelfs een nestkast. De vogels zijn sexueel dimorf, hoewel de man het eerste jaar wel wat op de pop lijkt. Een fraaie vogel, maar helaas is hij vrij zeldzaam geworden.

Tekst en foto's: Peter Otten

5 jaar Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken

Iedereen die wel eens geprobeerd heeft Afrikaanse prachtvinken te kweken, weet dat het moeilijk is. Speciale behandeling, voer en huisvesting blijken essentieel om een goede kans van slagen te hebben. Aangezien deze vogelgroep slechts door weinigen echt gekweekt wordt is van de behandeling, het voer en de ideale huisvesting nog maar weinig bekend. In de nabije toekomst zullen de grenzen langzaam maar zeker sluiten voor de export of de import van deze vogels. Hierdoor dreigen de Afrikaanse prachtvinken uit onze voliëres te verdwijnen. Deze feiten, de moeilijke kweek en de dreigende importbeperking hebben 5 jaar geleden geleid tot de oprichting van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken (ScAP)

In Australië mogen al vanaf de 60-er jaren geen vogels meer worden in- en uitgevoerd. Op internet staat de prijs van oranjekaken in Australië: \$ 3.000,-!! ofwel ongeveer 6000 gulden per paar. In Nederland kosten ze nog 35 gulden per paar. Nu is het aanbod in Nederland door de import vanuit het wild nog groot, maar dit gaat zeer binnenkort veranderen. Importeurs moeten de vogels in qua-

rantaine houden in daarvoor speciaal gemaakte verblijven. De inspectiedienst zal scherp toezien dat de regels hiervoor nauwlettend worden nageleefd. Buiten de investeringen zullen er ook extra kosten zijn voor het afvallen van zwakke vogels en het extra werk voor het verzorgen van de vogels. Worden er besmettelijke ziektes geconstateerd, dan moet de hele partij vernietigd worden. De prijs van de vogels zal volgens de importeurs minimaal verdubbelen en de soorten die moeilijk te acclimatiseren zijn niet meer worden ingevoerd.

Door de publieke opinie hebben ook verschillende vliegmaatschappijen besloten geen uit het wild gevangen vogels meer te transporteren. Kortom, de import van vogels wordt steeds moeilijker en de kweek van de vogels dus steeds belangrijker, als wij de vogels in onze voliëres willen houden.

Ons eerste lustrum is bijna een feit. Dat de club hard nodig is, bewijst het bovenstaande en het feit dat het aantal eigen-kweekvogels per jaar de behoefte op dit moment nooit zal kunnen dekken. Er wordt zo weinig gekweekt dat zelfs het soortbehoud in onze voliëres verre van gegarandeerd is. Veel soorten zullen bij het stoppen van de import verdwijnen uit onze voliëres. Vandaar het hoofddoel van de speciaalclub van Afrikaanse Prachtvinken: Het bevorderen van de kweek van deze vogelgroep.

Om ons doel te bereiken zijn in de eerste vijf jaar van ons bestaan negentien contactbladen verschenen. In ieder nummer wordt er diep op een of twee vogelsoorten ingegaan, eigen kweekervaringen, de natuurlijke omgeving en gedragingen worden bij de kop genomen. Omdat steeds meer leden hun ervaringen met de club willen delen, is het blad niet alleen steeds dikker maar ook steeds interessanter geworden.

Op de 14 contactdagen bleek hoe gezellig vogelen over Afrikaanse prachtvinken kan zijn. De eerste contactdag is in februari van elk jaar. Dit is een ledenvergadering en staat in het teken van het reilen en zeilen van de club. De volgende contactdag is in mei met een vogelbeurs waar de leden vogels kunnen ruilen of van elkaar kunnen overnemen. Om geen inteeltlijnen te krijgen is het van belang vers bloed in te kruisen. Voor iedere kweker niets nieuws, maar als de vogels bijna niet voorkomen, is het een ander verhaal. Om vraag en aanbod te koppelen is een databank gestart. Ieder lid geeft aan welke vogels hij of zij wil verkopen en welke vogels er nog nodig zijn om de broedkoppels compleet te maken. Op de contactdag kunnen de vogels van eigenaar wisselen en wordt afstand een minder grote barrière. In oktober is de derde clubdag van het jaar. Dit is een themadag met een lezing of een presentatie. De tweede helft van iedere contactdag is informeel en bestaat vooral uit gezellig praten over vogels en uitwisselen van ervaringen tussen de leden.

Vorig jaar hebben we een eigen internet-site gemaakt (<http://huizen.dds.nl/~scap>) en dit jaar zijn we gestart met de standaardreizen, wat in dit geval de omschrijvingen van de wildkleur inhoudt. Alle omschrijvingen zullen in boekvorm verschijnen en voor iedere liefhebber een leuk naslagwerk worden.

We hebben nu bijna 200 leden, een gezellige club, een goed draaiende databank, een enthousiast bestuur en een eerste lustrum dat zeer naar tevredenheid is verlopen. Het doel om net zoveel vogels te kweken als er vraag is, is nog niet bereikt. Maar hieraan wordt door alle leden hard gewerkt.

Graag wil ik iedereen die meegewerkt heeft om de Speciaalclub tot dit succes te maken, bedanken voor alle inzet.

Rob van Leeuwen
Voorzitter ScAP.
Tekening: J. de Visser

Over kanaries gesproken

Een natuurtaent onder de zangkanaries

De Spaanse Timbrado

Sedert honderden jaren behoort de kanarie tot de meest geliefde vogels bij de mens. Spaanse monniken op de Canarische eilanden zijn daar met de systematische teelt van de in het wild levende kleine zanger begonnen. Het ging hen om de lieflijke zang van de vogels. Deze eerste kanarievogels in mensenhanden zijn de Spaanse zangkanaries, "De timbrado's".

De vogel heeft intussen een wereldwijde carrière als "stertenor" onder de huisvogels gemaakt. Daarbij is hij een echte natuurvogel gebleven, omdat hij de vitaliteit van zijn voorouders behouden heeft.

Maar de zang is intussen door veredeling van de zang door de kwekers veel variabeler geworden. Veel vrienden van deze zo natuurlijk gebleven tenor onder de zangkanaries in ons land voelen zich intussen in de timbrado-interessevereniging in Duitsland opgevangen en voelen zich daar thuis.

"Twaalf toeren"

De ervaren kweker kan intussen 12 verschillende toeren uit het snel wisselende gezang van de timbrado horen. De beide mooiste en daarbij in het ras reeds als wildzang verankerde toeren die - van de zangkanaries - uitsluitend de timbrado zingt, worden maximaal met 27 punten gewaardeerd. Men noemt deze in het Duits siertrillers en samen-gevoegde toeren.

De siertrillers noemt de Spaanse kweker zeer romantisch "floreos", de "bloemen" van de zang. Alles tezamen gezet, met een dubbelklank ten gehore gebracht noemt hij ze "varaciones conjuntas", of afgekort "duo".

Iedere toer waarbij - als van een tweede vogel - zo'n tweede klank gebracht wordt, behoort tot het duo.

De siertrillers echter hebben zich zo veelvuldig bewezen, dat men ze intussen in twee categorieën onderverdeeld heeft: de eigenlijke siertriller, in het Spaans "floreos" (bloemen), en de langzame siertriller

ofwel "floreos lentos" (langzame bloemen). De opvallendste langzame siertriller, die wederom bijzonder typisch is voor de timbrado's, laat zich horen als "piauw-piauw" of als "tschau-tschau". Bij "tschau-tschau" geven de Spanjaarden en ook de Nederlanders de klank van deze toer volgens hun schrijfwijze weer als "chau-chau". Het komt slechts zelden voor dat een vogel beide vormen van "piauw" en "chau-chau" brengt, maar deze beide toeren zijn erfdeelen van de wildvogel.

Zij spelen in het timbradolied een grote rol en worden daarom ook het hoogste gewaardeerd.

Laatstelijk zijn het door de deling van de siertriller dus drie toeren die met een maximum van 27 punten gewaardeerd worden: diepe fluiten of "floreos d'adorno", siertrillers ofwel "floreos" en samengestelde toeren-variaciones conjuntas.

Er zijn drie toeren die een maximum van 18 punten kunnen halen en 6 delen van het lied met een hoogste score van 9 punten. Drie 27-, drie 18- en zes 9- puntentoeren.

De 18-puntentoeren zijn zeer schone liederen, die echter niet zo typisch voor de timbrado zijn, maar ook bij andere zangvogels voorkomen. Dat zijn rollende toeren, die echter bij de timbrado zeer kort en zeer variabel kunnen zijn: "rororo", maar ook met andere vocalen zoals "u" en "e", altijd kort ingevlochten in de vloed van de zang. Zij geven naast typische toeren op "i" en de geslagen toeren in het timbradogezang saamhorigheid, meer volheid en toepasselijke afwisseling.

De volgende 18 punten zijn de kloeken. Zeer veelvuldige en zeer belangrijk en daarom hoger gewaardeerde lieddelen, die dikwijls als kloekende of klinkende slagen half voortdurend ingevoegd worden.

De derde middengewaardeerde toer is de langzame waterslag, die net als bij de Belgische waterslager als kloekende waterslag klinkt. Typisch is dat "bloei, bloei, bloei" of "woeit, woeit, woeit", ook afgezet, eenvoudig "woeit" omraamd door andere toeren. Slechts tot 9 punten gewaardeerd wordt de diepste en wellicht indrukwekkendste toer in het timbrado lied, de "grote klok" of "Campana". De vogel wisselt plotseling zijn tenorhoogte in een althoogte. Dat maakt het hoofdonderscheid met de ook niet zo heel diepe siertriller "Floreos lentos" die de grote klok zo'n bijzondere klank geeft: "telong, ton, "telong" of "long, long".

Het aandeel in het totale lied is relatief, meestal 1, dikwijls 1 tot 2 en hoogstens 3 slagen. Dan gaat het lied weer verder.

Daarom is men met het puntenaantal zo spaarzaam. De indruk van de toer is echter enorm. Op grond van klankwaarde zou de toer gewaardeerd moeten worden met maximum 27 punten. Daarmee zijn wij zowaar bij de 9-puntentoeren aangekomen, doch nog niet bij de toeren die de timbrado zijn naam gegeven heeft, namelijk bij de "timbres", de klingeltoeren. Zij omvatten gezamenlijk de snel wisselende, krachtvolle en zeer variabele toeren van het lied van onze natuurjongen.

Daar is de eenvoudige klingel "ririri", de zeer metaalachtig klinkende "rinrinrin", en de waterklingel "biliblibli". Wanneer de vogel uit de "i"-hoogte gaat en een "oe" aanvlucht "bloei, bloei" ofwel "blou, blou, blou, zingt, hebben wij met de toer sprankelend water te doen, (rollende waterslag). Dit zijn 9-puntentoeren.

Daartoe behoort nog het kleine klokje dat klinkt als "lin, lin, lin, dat een zeer mooi en typisch lieddeel van de timbradozang is.

Dan nog de castagnette, een relatief nieuwe toer van de timbrado, die zich uit de kloeken ontwikkelt en zoals de naam reeds zegt, heel snel, doch ook langzaam, maar heel hard geslagen "clack, clack, clack", als een ritmegevend castagnette klinkt. In ieder geval een typische toer voor onze Spaanse zanger.

Niet alleen die enkele toeren worden gewaardeerd. De goede indruk van iedere vogel die in de som der gezongen punten tot uitdrukking komt, wordt met 1 tot 3 punten beloond. Van 72 tot 80 punten = 1 punt, van 81 tot 89 punten = 2 punten, voor 90 punten en meer = 3 punten. Voor stamharmonie kunnen maximaal 4 punten gegeven worden. Het belangrijkste criterium hierbij is de

gelijkheid van het gezang van de vier vogels. Dat heeft zowel op de liedbouw als op de klank betrekking. Vogels van een stam moeten in hun zang goed overeenstemmen. De hoogste stamharmonie kan nooit gegeven worden als bijv. één van de vier vogels, al zingt hij evenveel punten als de andere drie op de enkele toeren, een heel andere waardering heeft.

Ook stammen met een minder aantal punten kunnen de volle waardering voor stamharmonie krijgen als de vier vogels in hun gezang identiek zijn.

Tekst: Willem D. Knees
Asp. keurmeester timbrado's

Kleurkanaries

Vragen Blijven - Blijven vragen

In een eerste oogopslag een wat vreemde kreet, die om een korte uitleg vraagt.

Nadat ik in een tweetal artikelen een aantal gestelde vragen met betrekking tot onze vogelhobby heb proberen te beantwoorden, kwamen er vele positieve reacties van de lezers. Tevens werd er gevraagd, om een volgende keer een bepaald onderwerp aan te roeren. Zowel telefonische vragen, als ook die welke tijdens lezingen zijn gesteld, zijn in willekeurige volgorde op een rijtje gezet, zodat een derde vragenronde onderstaand volgt.

Vier satinetten met wit zijn op de onderlinge tentoonstelling als stam ingezonden, doch als enkelingen gekeurd. De motivatie van de keurmeester hiervoor was, dat er vogels met zowel de dominante als de recessieve wit factor in de stam zaten. Bij dergelijke vragen is maar 1 goed antwoord mogelijk. Evenals bij zoveel andere zaken, zijn het ook hier de Standaard-eisen van de NBvV, die de oplossing geven. Hierin staat o.a.: een stam kleurkanaries wordt gevormd door 4 vogels van eenzelfde kleurslag en worden elk afzonderlijk gekeurd op 1 keurlijst. Nu is een satinet met wit recessief (zonder aanslag in de vleugelpennen) een andere kleurslag dan de satinet met wit dominant (moet wel aanslag

in de vleugelpennen tonen), derhalve voldoet de stam niet aan de gestelde eisen.

De vogels worden in een dergelijk geval als enkelingen gekeurd op 4 keurlijsten. Tevens wordt aangegeven, waarom deze handelwijze is gevolgd.

Wat wordt er precies met lipochroom bedoeld?

Deze kreet heeft zijn intrede gedaan bij de invoering van de nieuwe keurlijst voor kleurkanaries in 1998. Werd er voorheen gesproken over de bijkleur wit, geel of rood, nu spreken we over wit-, geel-, of rood lipochroom. Dus een nieuwe naam voor iets wat we altijd al kenden.

Wat wordt er verstaan onder "verschijningsvorm"?

Voor 1998 werd de kleur van de kanaries beoordeeld in de rubrieken pigment en bijkleur.

Nu spreken we over melanine (= pigment), lipochroom (wit, geel of rood) en de verschijningsvorm, waarbij we bij een intensieve vogel kijken of hij volledig intensief is, of nog iets schimmel laat zien. Bij de schimmelvogel beoordelen we hoeveel schimmel hij laat zien en hoe de verdeling hiervan is.

Behalve de hierboven genoemde factoren, wordt ook de TEKENING van alle mozaïeken in deze rubriek beoordeeld. Het rood of geel, wat het mozaïekpatroon vormt, komt echter in de rubriek 'lipochroom' tot uiting.

Hoe worden vogels met een lichte bont vorming beoordeeld?

Bij minimale bontvorming (b.v. een klein vlekje of streepje op de hoomdelen) worden 7 punten in mindering gebracht van melanine en of lipochroom.

Bij overduidelijke bont vorming (b.v. bevederingsbont, denk aan 1 of meer witte pennen) moeten zelfs 10 punten in mindering worden gebracht.

Wat wordt er verstaan onder 'lumps' en hoe is dit te voorkomen?

Dit is een vorm van onvoldoende uit-gegroeiide veren. Door een veelal te lange bevedering heeft een veer niet de kracht om op een normale manier uit te groeien en ontstaat er een op eenhoping onder de huid. In sommige gevallen komt de veerpunt gedeeltelijk naar buiten.

Voorkom lumps, door het gebruik van kort bevederde vogels, zoals vaak wordt aangegeven, indien bepaalde kruisingen worden besproken. Het is niet alleen het postuur en/of de kleur van de beide partners, die bepalend

zijn voor het samenstellen van een kweekpaar, ook de lengte van de veren speelt een zeer grote rol. Bij postuurkanaries met een lange bevedering komen we nog al eens lumps tegen. Ook bij de kleurkanaries is lumps niet onbekend, b.v. bij de mozaïeken (dit zijn altijd schimmel vogels) zien we dit vervelende verschijnsel nog wel eens optreden. De veerlengte is eenvoudig te controleren, door de flankbevedering van het lichaam af te buigen. Probeer het eens bij Uw vogels, en zie het grote verschil in lengte van deze veren van soms wel van een centimeter tussen de verschillende vogels onderling!

De gele lipochroomtint bij gepigmenteerde mozaïeken (b.v. agaats mozaïek met geel) is vaak niet helder en neigt soms zelfs naar het oranje.

Wat is de oorzaak?

Het kan een erfelijke aanleg zijn, zoals b.v. bij een geel intensief, die naar oranje neigt.

Echter in de meeste gevallen is het een kwestie van voeding. Ik heb zelf ondervonden, dat een aanpassing van de te verstrekken zaden en de overgang op een ander eivoer, een aanmerkelijke verheldering van de geeltint veroorzaakte.

Om tijdens de groei een zo breed mogelijke basis aan voedingsmiddelen te verstrekken, wijkt het zaadmenu voor mijn agaats, agaatspaal, en agaatspastel mozaïeken met geel evenals o.a. de satinet met geel niet af van dat van de overige kanaries.

Ruim nadat deze kleurslagen zelfstandig zijn en in een vlucht zijn geplaatst, krijgen ze het zogenaamde mozaïeken mengsel, wat bij mij bestaat uit: 80% witzaad, 11% neger-

zaad, 5% gepelde haver, 2% lijnzaad en 2% blauwmaanzaad.

Sommige mozaïek kwekers verstrekken ook fabrieksmengsels, waarin geen raapzaad is opgenomen. Het verstrekken van allerlei onkruidzaden is overigens uit den boze!

Een aantal vogels zijn tijdens de onderlinge tentoonstelling niet gekeurd, omdat ze vedermijt hadden. Is dit juist? Hebben nu al mijn vogels vedermijt?

Aan vogels met zichtbare luis of mijten (ongedierte) mogen geen punten toegekend worden. Dus de handelswijze van de keurmeester is zoals voorgeschreven.

We zien veelal, dat als een kanarie vedermijt bij zich draagt, dat ook de overige vogels van de betreffende inzender hier niet vrij van zijn.

Een behandeling met b.v. bird-spray voor het inzenden naar een tentoonstelling is niet voldoende! Hiermee wordt namelijk het ongedierte waarschijnlijk wel gedood, maar blijven de resten zichtbaar langs de schachten van de staart en/of de vleugelpennen. Ze vallen er zeker niet direct af. Het is dan ook noodzakelijk, om de betreffende vogel een grondige wasbeurt te geven. De sporen zijn dan zeker uit te wissen. U zult wel merken, dat er behoorlijk gepoetst moet worden. Overigens alleen wassen, zonder eerst te behandelen met een bestrijdingsmiddel is even efficiënt en wellicht beter voor de gezondheid van de vogel en zeker beter voor Uw portemonnee!

Overigens controleer alle vogels voor inzending naar een tentoonstelling grondig op het bezit van vedermijt. De opmerking n.g. (bij kleur- en postuurkanaries: niet gekeurd;

bij zangkanaries: niet gezongen) in de catalogus achter je naam is niet leuk en zeker bij de niet-zangers te voorkomen. Ook als keurmeester word je niet graag met dergelijke vervelende zaken geconfronteerd.

Indien kleurkanaries bij kunstlicht gekeurd worden, krijgen ze dan meer punten in de 'kleurrubrieken'?

*Als vogels bij kunstlicht worden gekeurd, betekent dit, dat er een beoordeling plaats vindt waarbij er een aantal tl-lampen van een voorgeschreven kleuruiting (Philips kleuruiting 95) de vogels voornamelijk van bovenaf belichten. De licht kleur en sterkte zijn de gehele dag gelijk.

Bij keuring bij daglicht is de mate van licht afhankelijk van de licht sterkte buiten (zon, mist, zwaar bewolkt, regen, opkomende/ondergaande zon, etc. Er kunnen per dag vele wisselingen van licht sterkte plaats vinden.

Het verschil kunstlicht/daglicht heeft zijn invloed op de kleuruiting van de kanaries. Bij de ene kleur zal kunstlicht positief uitvallen bij een andere kleur geeft daglicht een voordeel. Dit geldt overigens ook vrij sterk bij daglicht, als het donker weer is, of wanneer er volop zon is.

Als keurmeester kun je slechts beoordelen wat je ziet! Ik hoop dat deze uitleg de gestelde vraag beantwoordt.

*Tekst: Piet Wassenaar
Barneveld.*

K.B.O.F. "DE WITTE SPREEUWEN"

Het beste en meest gelezen **Belgisch Ornithologisch tijdschrift** voor vogelliefhebbers en kwekers. Verschijnt maandelijks Oplage 25.000 exemplaren alleen in Vlaams België. Het bevat 80 pagina's, prachtig geïllustreerd, boordevol wetenschappelijke tekst, over huisvesting, kweken en verzorging. **Jaarabonnement: 1000 BEF of 55 gulden of 24.75 euro.** Betaling: 55 gulden op rekeningnr. 67.32.33.790 bij de ING bank te Tilburg, of 1000 BEF per eurocheque aan de heer Alfons TRUYTS, Alg. Nat. Penningmeester, K.B.O.F., Witte Gracht 90 te 2222 HEIST OP DE BERG. Gratis proefnummer op schriftelijke aanvraag bij Marcel SWINNEN, Schansstraat 147, 3470 KORTENAKEN.

A.O.B. "DE VOGELWERELD"

Lees **DE VOGELWERELD** maandelijks tijdschrift van de A.O.B. (ALGEMENE ORNITHOLOGISCHE BOND VAN BELGIË)

Jaarlijks abonnement van Januari tot December, ten bedrage van 49 NLG (29,30 Euro's). Te storten op Nederlandse postrekening 115834 van: DE VOGELWERELD - BRUSSEL. Om een proefnummer van ons tijdschrift te bekomen dient men een internationale antwoordcoupon te sturen aan onze dienst: LEDENADMINISTRATIE, 28 Route Charlemagne, B 5620 Rosée - België.

Van A tot Z

Zebravink

deel 1

Huisvesting.

De zebravink is naast de kanarie en de grasparkiet de meest bekende volièrevogel.

Het is een ideale vogel om als beginnende kweker mee te starten. Als je een dierenwinkel binnengaat, hoor je altijd wel het gekwetter van zebravinken. Daarbij zijn ze niet duur in aanschaf, je hebt ze in vele kleuren, ze zijn gemakkelijk te verzorgen en gaan in het algemeen vrij snel tot broeden over.

Toch zijn er vele facetten waarmee rekening gehouden moet worden.

Wanneer we ze in een gezelschapsvolière plaatsen, zullen ze zich snel thuis voelen. De zebravink past zich zeer snel aan en kan vrij dominant zijn tegenover andere soorten vogels. Meestal zijn het de eerste vogels die op de voederbak komen wanneer er 'vers' zaad gegeven is. Nog een vorm van dominant gedrag heb ik jaren terug eens gezien, toen een koppel zebravinken een nest had gebouwd in het blok van een koppel roodrugparkieten. Het broeden ging voor beide stellen goed, maar toen de jonge zebravinken geboren werden, moest

Alle mannen in aparte vlucht. Dit voorkomt plukken en dat er al koppels onderling samengesteld worden.

de roodrugparkiet zijn hele gewicht en formaat in de strijd gooien om haar nest met eieren nog te kunnen bebroeden. De gespecialiseerde zebravinkenkweker kweekt zijn vogels dan ook altijd in broedkooien, waarin ze paarsgewijs geplaatst worden.

Kunt u aan deze eisen niet voldoen, zorg dan voor voldoende TL-verlichting als vervanger van het daglicht. Door een tijd klok te plaatsen kunt u zo de natuur perfect nabootsen. Het is aan te bevelen een elektrisch oog te plaatsen, zodat op een donkere dag (en die hebben we in ons landje genoeg) automatisch de TL-verlichting aanspringt.

Wat ook zeer belangrijk is, is dat er voldoende ventilatie aanwezig is, zodat er voldoende verse lucht in uw vogelverblijf komt. Dit kan door ventilatieroosters te plaatsen en klappaampjes. Deze kunt u dan aan de binnenzijde voorzien van horraampjes. Houdt u er wel rekening mee dat deze horraampjes regelmatig schoongemaakt moeten worden van het stof dat hierop neerstrijkt, anders heeft het ventilatiesysteem nog geen nut!

Maak de vloer/bodem van uw verblijf zo dat deze 10 cm boven het grondoppervlak zit. Hiermee voorkomt u dat deze nat wordt. Dit is slecht voor de vogels en veroorzaakt bovendien een muffe lucht. Bij de meeste vogelverblijven zie je dat de binnenvluchten tot aan de grond van gaas zijn voorzien. Zelf beveel ik aan om op de bodem eerst een wand te plaatsen van minimaal 25 cm en daarop het gazen frame te plaatsen.

Broedkooien voor gerichte kweek van kwaliteitsvogels.

Waarop moet men letten als men een volière/kweekverblijf voor zebravinken gaat inrichten?

Hoe groot men kan bouwen, is voor iedereen verschillend. Niet iedereen beschikt over een tuin of ruimte hierin voor een volière. Maak uw vogelverblijf wel zo dat u er zelf genoeg ruimte in hebt om zo overzichtelijk van de zebravinken te kunnen genieten. Indien mogelijk plaatst u uw volière met de voorzijde op het oosten. Op deze manier heeft u 's morgens gelijk al goed daglicht in uw kooi. Zorg voor voldoende ramen aan de voorzijde, zodat het daglicht goed zijn werk kan doen. Lichtkoepels in het dak zijn zeker aan te bevelen.

Zo voorkomt u een hoop tocht wanneer u de deur opent! Dit kan d.m.v. y tong blokken.

Maak uw deurtjes zo, dat u zelf iets moet bukken om in de voliëre te komen. Dit voorkomt dat de vogels langs u heen naar buiten ontsnappen. Voor een buitenvoliëre is een portaal-tje of vliegengordijn aan te bevelen.

Het is raadzaam om meerdere vluchtjes te maken, zodat u de mannen en poppen gescheiden kunt houden en ook de jonge vogels apart kunt zetten. Het is ideaal wanneer u jonge vogels per kweekronde apart kunt plaatsen. Zodra ze op kleur zijn, kunt u de jonge mannen en poppen weer scheiden. Om uw ruimte zo praktisch mogelijk in te delen, kunt u ook 2 vluchten boven elkaar maken. Bijvoorbeeld 1 meter hoog, 1,20 meter breed en 1,50 meter diep.

Zorg voor voldoende zitstokken van ong. 12 cm doorsnee erv/of takken. Plaats deze zodanig dat deze niet boven de voeder- of waterbak zitten i.v.m. de ontlasting.

Zet de zaadbakjes in een aparte voederbak, zo blijft het zaadafval beperkt tot een kleine ruimte.

Broedkooien.

De minimale maat is 40 cm breed, 40 cm diep en 35 tot 40 cm hoog. Dit kan van allerlei materiaal gemaakt worden. Houdt u er wel rekening mee dat geplastificeerd spaanplaat slecht tegen vocht kan en gaat uitzetten en scheurtjes gaat veronen.

Zorg voor voldoende ruimte voor de schuiven, zodat deze niet gaan vastzitten bij het uitzetten of wanneer er wat zaad of zand tussen zit. U kunt

Gezelschapsvoliëre met o.a. zebrafincken, kanaries, tropen, Europese cullium vogels en Neophema's. Zeer kleurrijk, maar minder geschikt voor geachte kweek/resultaat.

dit voorkomen d.m.v. een L-vormig kunststofhoeklatje net boven de bodem te lijmen!

Vroeger plaatste ik de zitstokken altijd midden in de kooi. Nu zag ik het afgelopen jaar bij de fa. Heesakkers nieuwe houten zitstokken die je door de tralies plaatst. Deze waren er al van kunststof, maar hout geniet bij mij de voorkeur. Grote voordelen hiervan zijn dat ze vrij staan t.o.v. de buitenrand van de lade zodat deze minder bevuild wordt, minder kans op bloed-luis, de vogels komen meer naar de tralies toe en worden zo veel rustiger. En dit heeft weer een voordeel voor de TT-vogels. Je kunt het drinkflesje

hier plaatsen zodat hierin geen zaad of zand komt!

De voorfronten die ik zelf gebruik zijn voorzien van zaad/waterbakjes. Het waterbakje wordt door mij niet gebruikt, hier hang ik wel het nestkastje op. Op deze manier kun je de controle makkelijk uitvoeren.

Tot zover de huisvesting van de zebrafinck. In deel 2 komt de voeding van de zebrafincken aan de orde.

Tekst en foto's: Jan de Nijs NZC

Meer informatie over zebrafincken kunt u vinden op onze eigen website: www.zebrafinck-nzc.com.

Vlucht met poppen, welke kunnen rusten na de kweek.

Kweekresultaat met de Prinses van Walesparkiet

De *Polytelis Alexandrae*, zoals de wetenschappelijke naam van de Prinses van Walesparkiet luidt, behoort tot het geslacht *Polytelis* (= prachtparkieten) en telt drie soorten, te weten de barraband-, de berg- en de Prinses van Walesparkiet. Met zijn prachtige pastelkleuren van rozerood, violet, geelgroen en olijfgroen is deze parkiet een waar genot voor het oog en een juweeltje in elke volière.

Wildkleur Prinses van Wales

Geschiedenis

De Prinses van Walesparkiet is rond 1870 ontdekt door de befaamde ornitholoog Frederik Waterhouse. Deze zag in de droge binnenlanden van Australië een zwerm van deze wonder-schone parkieten vliegen en schoot 2 exemplaren dood (!) om te kunnen bepalen hoe de vogel er precies uitzag. Pas in 1883 is het John Gould die de vogel beschrijft en hem noemt naar prinses Alexandra van Denemarken. Deze prinses werd in 1844 in Kopenhagen geboren en trouwde in 1863 met Albert Edward, de prins van Wales. Alexandra werd zodoende "Prinses van Wales", waarmee de Nederlandse benaming direct verklaard is.

Verspreidingsgebied

De Prinses van Walesparkieten leven een verborgen bestaan in een onmetelijk groot en dunst bevolkte gebied van Midden-Australië. Ze leven veelal in kleine groepjes en kunnen enorme afstanden afleggen, omdat ze afhankelijk van water zijn. Juist door hun nomadisch bestaan is het niet verwonderlijk dat deze parkiet als laatste van de familie *polytelis* is ontdekt.

Ze leven veel op de grond waar ze speuren naar de zaden van spinifex. Van deze droge taai grassen komen 3 soorten voor in Australië. Dat ze vrij veel op de grond vertoeven, is ook waar te nemen in onze volière. Zeker wanneer de volière niet overdekt is,

zijn ze daardoor gevoelig voor spoeiwormen. De vogels regelmatig controleren op wormen en preventief de vogels periodiek een wormkuur geven strekt dan ook tot aanbeveling.

Beschrijving

De schedel van de man en de omgeving van de ogen is zacht zeeblauw. De achterzijde van de kop, nek, schouders en rug is geelgroen. De stuit is violet. De borst, de keel en een gedeelte van de wangen is rozerood. Aan de onderzijde is de man licht geelgroen, net als de vleugels. Verder is de geelgroene staart blauwgroen gebandeerd. Het uiteinde van de staart is wit. De ogen zijn licht oranje met een rode ring, de snavel is rood en de poten bruin.

Bij de pop is de blauwe kleur van de kop meer grijsblauw. De middelste staartveren vooral, maar in het algemeen de gehele staart, is bij de pop korter en diep rood van binnen en zwart omzoomd. De snavel is duidelijk minder rood, de ogen zijn donker en de stuit is minder violet dan bij de man. De jongen lijken op de pop.

Geslachtsonderscheid

Wat betreft het geslachtsonderscheid kan gesteld worden dat de pop in het algemeen wat matter van kleur is dan de man. Verder is de staart bij de pop, zoals reeds eerder opgemerkt, doorgaans korter. Met name geldt dit voor

de middelste staartveren. Ook heeft de pop een minder rode snavel.

Omdat jonge vogels sterk lijken op de pop, zijn ze moeilijk te seksen. Om zeker te zijn van het geslacht kan daarom het best gewacht worden op de jeugdruil.

Karakter

De Prinses van Walesparkiet is een zeer rustige vogel, die overdag veel slaapt, zo is mijn ervaring. In het begin maakte ik mij hierover wel eens zorgen. Zieke vogels slapen immers ook veel! Nu ik ze beter ken, weet ik wel beter. In een ruime volière kunnen ze gemakkelijk met andere vogels gehouden worden. Naar mijn mening is echter enige terughoudendheid geboden met barraband- en bergparkieten. Mijn prinsessen zitten in een vlucht met aan de ene kant een stel barrabands en aan de andere kant een 15-tal (Engelse) grasparkieten.

Onenigheid met de grasparkieten heb ik nooit kunnen waarnemen, maar met de barrabands is er regelmatig wat onenigheid, waarbij het initiatief trouwens altijd uitgaat van de barrabands. Met onenigheid bedoel ik hier bijvoorbeeld het in elkaars poten proberen te bijten. Dubbel gaas tussen de vluchten is dan de oplossing. Verder is mij bekend dat er kwekers zijn die met meerdere stellen prinsessen kweken in één vlucht, zonder dat dit ooit tot problemen heeft geleid.

Iets geheel anders is de lokroep van de man. Deze wordt door menig liefhebber als storend ervaren. Mijn mening hierover is dat de lokroep zelf nog wel meevalt, maar dat het storend element vooral in de tijdsduur zit. De man is namelijk in staat deze lokroep heel lang, tot wel 15 minuten, vol te houden. Als hij gedurende enkele minuten even zijn snavel houdt en dan opnieuw begint, kunt u begrijpen dat sommige liefhebbers toch met gemengde gevoelens hiernaar luisteren.

Prinses van Walesparkiet: jong van ca. 28 dagen oud, blauwe mutant.

Broedproces

In het algemeen kan gesteld worden dat de poppen na 1 jaar geslachtsrijp zijn en de mannetjes na 2 jaar. In Australië broeden ze in het algemeen van september tot in januari, maar een echte vaste broedtijd is er eigenlijk niet. Pas wanneer er door regenval voldoende rijpende graszaden aanwezig zijn voor de jongen, worden nestholtes in hoge dikke takken van eucalyptusbomen betrokken en voltrekt zich het broedproces.

De pop legt gewoonlijk 4-6 witte eieren, die in ca. 21 dagen worden uitgebroed. Na ca. 35 dagen vliegen de jongen uit, waarna ze nog enkele weken door de ouders worden gevoerd. Na ongeveer 18 maanden zijn de jongen volledig op kleur.

Prinses van Walesparkiet man, blauwe mutant

Eigen kweek ervaring

In augustus 1999 was ik in de gelegenheid om bij een kweker een stel blauwe Prinses van Wales-parkieten aan te schaffen. Ze werden ondergebracht in een van de 10 vluchten in mijn voliëre. De eigenaar vertelde me eerlijk dat hij er tot op heden geen succes mee had gehad. Zonder hier nader op in te gaan leek me dat, gezien de huisvesting van de vogels, niet zo verwonderlijk.

Beide vogels konden het prima vinden in hun nieuwe onderkomen van 3 m lang, 1 m breed, 2 m hoog en aangrenzend nachthok van 0,85 m hoog, 1,10 m breed en 0,75 m diep.

In maart 2000 kregen ze van mij een broedblok met een afmeting van 25 x 25 x 52 (lxbxh) met een invleggat van 6 cm. De pop bleek direct interesse te hebben en inspecteerde het blok geruime tijd zonder er echter in te kruipen.

Op 17-04-2000 kon ik de eerste paring waarnemen. Tot dat moment had ik de pop nog nooit in het blok gezien. Een week later was het echter zover. Voor het eerst kon ik waarnemen dat ze in en uit het blok ging. Een dag later zag ik beide vogels opnieuw paren. Het waren geen langdurige paringen, meestal voltrok het hele tafereel zich binnen enkele minuten. De buitentemperatuur in deze periode schommelde rond de 16 tot 17°C.

Op 26-04-2000 zag ik beide vogels heel langdurig paren, veel langer dan de eerste keren. Opvallend in het gedrag van de pop was het voortdurend zacht krijsen, terwijl ze in de paarhouding zat. Wat ik tot op dat moment erg vreemd vond, was dat ik nog nooit had gezien dat de man de pop voedde. Iets dat normaliter toch al geruime tijd voor het paren begint. De weken hierna nam ik regelmatig paringen waar tussen beide vogels. Maar nooit bleek de man bereid om de pop te voeren, ondanks dat ze tot vervelends toe (urenlang!) bleef bedelen om voer. In eerste instantie dacht ik dat de man onvoldoende in broedstemming was, maar omdat hij wel (graag) bereid bleek te paren, kreeg ik over dit alles toch een slecht voor gevoel.

Net in deze tijd werd mij door "een Prinsessenkweker" verteld dat een verticaal broedblok voor prinsessen ongeschikt was. Door hun manier van nest betreden, het zich als het ware in het nestblok laten vallen, zou de kans op het beschadigen van de eieren zo groot zijn dat ik rekening moest houden met "brokken". Het beste zou zijn het broedblok in een schuine stand te hangen. In mijn geval was dat niet mogelijk; het blok zou dan

voor het invleggat van de voliëre lopen, zodat ik de volgende dag al een L-vormig broedblok timmerde. Het andere blok werd weggenomen en het nieuw getimmerde kwam ervoor in de plaats.

Op 03-05-2000 kwam mijn zoon bij me om te vertellen dat er 3 kapotte eitjes in de vlucht van de prinsessen lagen. Omdat ik op de bodem van mijn vluchten schelpen heb liggen, hadden we dit niet eerder opgemerkt. Mijn slecht voor gevoel over het feit dat de man de pop maar niet voedde, leek nu dus uit te komen. De man

wil niet voeren, dus wil de pop niet broeden, zo redeneerde ik. Om toch iets te doen besloot ik het eerste nestblok weer terug te plaatsen. Tot mijn stomme verbazing bleek dit een schot in de roos, want de volgende dag lag er een eitje in het nestblok.

Op 10-05-2000 lagen er 4 eitjes en de pop leek vast te gaan broeden. Nog steeds voedde de man haar niet. Dit betekende dan ook dat ze tijdens het broeden van het nest af moest om te foerageren. Mijn vrouwen in een goede afloop werd kleiner en kleiner. Toen de pop op 13-05-2000 aan het eten was, schouwde ik de 4 eitjes en zag dat er in ieder geval 3 bevrucht waren. Op 01-06-2000 bleken er bij nestcontrole 4 jonge prinsessen te liggen. Ik kon mijn geluk niet op, maar had toch wel grote twijfel of het allemaal wel goed zou komen. De pop bleek echter een zeer goede moeder en steeds als ik nestcontrole uitvoerde, bleken de jongen een goed gevulde krop te hebben. Toch bleef uiteindelijk een van de jongen duidelijk achter in groei. Op 18-06-2000 vond ik het betreffende jong met een goed gevulde krop dood in het nest. Op de een of andere manier zal het wel niet gezond zijn geweest, denk ik.

Op een leeftijd van bijna 3 weken oud was de blauwe kleur van de zich ontwikkelende veren al duidelijk zichtbaar bij de jongen. Nog steeds moest de pop al het werk alleen opknappen. Aan haar gedrag naar de man toe was duidelijk te zien dat haar dit mateloos irriteerde. Meerdere malen kon ik waarnemen hoe de pop uithaalde richting man. Ook zag ik ze nooit meer dicht bij elkaar zitten, iets wat voor het broeden wel het geval was. Als ze al eens op dezelfde stok zaten dan ver uit elkaar.

Naarmate de jongen ouder werden, verbeterde de verstandhouding tussen beide vogels wel enigszins. De jongen werden verder voorbeeldig door de pop gevoerd en het oudste jong vloog na ruim 5 weken uit, na enige dagen

gevolgd door de overige twee. Hierna werden ze nog enige weken door de pop (bij)gevoerd

Storingen in het broedproces

Met betrekking tot storingen in het broedproces van de prinses van Walesparkiet worden de volgende klachten vaak gehoord:

- pop legt wel eieren, maar gaat niet over tot broeden;
- pop legt aanhoudend eieren, maar gaat niet over tot broeden; de eieren in het nest worden kapotgemaakt.

Behalve de oplossing met het ophangen van een schuin broedblok las ik met betrekking tot het laatste punt ooit het volgende. Bij een kweker van Prinses van Walesparkieten waren er steeds enkele broedparen die de eieren kapotmaakten. Door observatie kwam de kweker erachter dat het steeds de man(nen) was (waren) die de eieren kapot maakte(n). Ook bleken het juist de stellen te zijn waarvan de poppen het minst vast op de eieren zaten. Omdat deze poppen naarmate ze langer aan het broeden waren vaster op de eieren gingen zitten, viel het op dat de laatst gelegde eieren (4-5^e ei) meestal heel bleven. Uiteindelijk bleek de oplossing gelegen in een kleiner invliegkat! Omdat de poppen veelal kleiner zijn dan de mannen is het goed om het invliegkat zo groot te maken dat de pop zich als het ware erdoorheen moet wringen. Op deze manier zal het heel moeilijk zijn (zo niet onmogelijk) voor de man om het nestblok binnen te komen. Gevolg is dat hij geen kans meer heeft om de eieren kapot te maken.

De voeding

De voeding van mijn prinsessen bestaat uit 'van Himbergen' gras-parkietenzaad waaraan door mij onkruidzaad en zonnebloempitten zijn toegevoegd. De verhouding die ik hanteer, is 5 delen 'van Himbergen' gras-parkietenzaad, 1 deel onkruidzaad en 1 deel zonnebloempitten. Behalve dit zaadmengsel krijgen de vogels elke dag een mengsel van kiemzaad, eivoer en vismeel (dierlijke eiwitten!). Ik geef dit in een verhouding van 1 deel vismeel, 4 delen kiemzaad (droog!) en 5 delen eivoer. Nadat het kiemzaad is geweekt, meng ik het eivoer en vismeel erdoorheen. Twee keer per week meng ik, ondanks dat de vogels er ook vrij over kunnen beschikken, scherpe maagkiesel en oesterschelpengrit van 'Thijssen Mill' door het kiemzaad.

Natuurlijk krijgen ze regelmatig wat fruit en groenvoer. Ook verstrek ik 2 keer per week een snee witbrood. Vooral als er jongen zijn, eten ze graag hiervan.

De vogels, ook de jongen, doen het op deze voeding prima. Oh ja, regelmatig ga ik in de zomer op zoek naar (onbespoten) gras- en onkruidzaden. Deze worden met een heggenschaar geknipt en in grote bossen neergehangen in de voliëre. Het is een genot om te zien hoeveel plezier je de vogels hiermee doet.

Mutaties

Van de Prinses van Walesparkiet kennen we inmiddels een blauwe, een lutino- en een albino- mutatie. De eerste blauwe Prinses van Walesparkiet werd in 1951 gekweekt door

de heer G. Ruddle uit Zuid-Afrika. In 1958 verschijnen de eerste blauwe prinsessen in Nederland. De eerste lutino werd in 1975 gekweekt door een zekere D. Meyer uit Halle in Duitsland. Helaas kon ik in de literatuur niet achterhalen wanneer en door wie de eerste albino is gekweekt. Zowel de blauwe, de lutino als de albino vererven autosomaal recessief. In dit geval dus ook de ino-factor, die bij veel andere vogels geslachtsgebonden vererft! Voor het gemak heb ik hieronder weergegeven wat uit de verschillende combinaties verwacht mag worden. Als voorbeeld is de blauwe Prinses van Walesparkiet genomen, maar hier kunt u ook lutino en of albino invullen.

1. **blauw x wildvorm** (of andersom) geeft: 100% wildvorm/blauw.
2. **wildvorm/blauw x wildvorm** (of andersom) geeft: 50% wildvorm/blauw 50% wildvorm.
3. **wildvorm/blauw x blauw** (of andersom) geeft: 50% wildvorm/blauw 50% blauw.
4. **wildvorm/blauw x wildvorm/blauw** (of andersom) geeft: 50% wildvorm/blauw 25% wildvorm 25% blauw.
5. **blauw x blauw** geeft: 100% blauw.

Tot zover mijn kweekervaring met de (blauwe) Prinses van Walesparkiet. Het zal afwachten worden of de man ooit de pop (en zijn jongen) zal voeren. Nog belangrijker voor mij is de vraag of de pop het opnieuw kan opbrengen om zonder bijstand van haar man de jongen groot te brengen. Graag zou ik langs deze weg een oproep willen doen aan kwekers die een soortgelijke ervaring als ik hebben meegemaakt met de Prinses van Walesparkiet. Mogelijk zijn er ook kwekers die met betrekking tot storingen in het broedproces andere goede en/of slechte ervaringen hebben of suggesties kunnen aandragen waarmee andere kwekers hun voordeel kunnen doen. Ik hou me graag aanbevolen om eventueel in een volgend artikel hierop terug te komen.

Prinses van Walesparkiet pop, blauwe mutant

Tekst en foto's: Van Kooten
Spaarbankweg 2,
9909 BN Spijkenisse
Tel.: 0596-592169.

Mijn jongen hebben volle kroppen met voer en liggen dood in het nest

De titel is een vraag die mij vaak wordt gesteld, als ik een praatje hou bij vogelverenigingen. Dit kan uiteraard een complex van oorzaken hebben en dikwijls kun je hier niet direct een antwoord op geven.

Toch gebeurt het vaak dat kropverzuring bij de jongen een oorzaak is van hun vroegtijdige dood. Er ontstaan gisten in de krop en de jongen verteren slecht hun toegediende voedingsstoffen. Dikwijls ontstaat dit door gekiemde zaden; omdat gekiemd zaad nu éénmaal vol zit met maltose suiker. Hiervan wordt in de drankindustrie gretig gebruik gemaakt. Door de maltosesuiker in het gekiemde zaad te laten vergisten wordt alcohol verkregen.

Tijdens het kiemproces ontstaan er gisten die van nature in de atmosfeer voorkomen. Zo ook in gekiemde zaden. Daarom brengt het voeren risico's met zich mee. In mijn ogen is geweekt zaad beter dan gekiemd zaad. Onder geweekt versta ik zaad dat ± 8 à 12 uur in het water heeft gestaan. Dus 's avonds in het water 's morgens geven of 's morgens in het water en 's avonds geven.

Een tweede oorzaak die vaak vergeten wordt, is de kwaliteit van het drinkwater dat invloed kan hebben op de kropmelk of het voer uit de krop van de oudervogels. Het voer uit deze krop wordt vermengd met hun krop- en maagsappen die maagzuurbacteriën bevatten en een te lage dosis aan melkzuur maakt het verteren van voedsel voor de jonge vogels vaak erg moeilijk. Een te laag melkzuurgehalte kan vaak veroorzaakt worden door de PH van het drinkwater.

Willen we onze vogels op een natuurlijke manier gezond houden, dan kunnen we het drinkwater aanzuren met bijv. appelazijn, dat een natuurproduct is. Water bevat zuren en alkaliden (logen) wat wordt uitgedrukt in graden PH. Deze PH-schaal loopt van 1 t/m 14, het midden is 7 PH, wat neutraal wordt genoemd, dat houdt in dat de zuren en logen in evenwicht zijn. Zodra de PH-waarde 1 graad zakt, dus van 7 naar 6 PH, wordt het water 10 maal zo zuur.

GEHU KOOIEN

FABRICAGE VAN:
VOGELKOOIEN, PLASTIK-ARTIKELLEN
ZIEKENKOOIEN, PUNTLASWERK EN
VERZINKEN EN VERCHROOMEN

STOP geen geknoei meer met eigen bouwsets.
Wij leveren u betaalbare kooien,
en voor elke vogel
de juiste kooi.

De kooien zijn opgebouwd uit 10 mm, met kunststof beklede plaat. De voorzijde is met aluminium afgewerkt en de kooien worden als bouwpakket geleverd.

Vraag documentatie aan bij:
GEHU-KOOIEN
Transportweg 9, 7442 CT Nijverdal
(Industrieterrein 't Lochter)
Telefoon: 0548 - 61 81 87

Vertegenwoordiger in België
Vogelcentrum Huysmans
Turnhoutsebaan 195A, 2480 Dessel
Telefoon: 014 - 37 81 40
GSM: 075 - 455 49 81

Aluminium volièrès

EUROKOOI

pb
Aluminium

Hoofdstraat 58
5683 AG Best

Tel: (0499) 374395

Fax: (0499) 375048

E-mail: info@eurokooi.nl

www.eurokooi.nl

- Volièrès naar uw eigen ontwerp
- Kompleet of zelfbouwpakket
- Onderhoudsvrij aluminium
- Diversen kleuren op voorraad (poedercoating)

zaterdags geopend
van 9.00 tot 15.00 u.
of op afspraak

kwaliteits

Aluminium volièrès

Zakt het van 6 naar 5 PH, dan moeten we het maal 10 vermenigvuldigen, dus $10 \times 10 = 100$ maal zo zuur, van 5 naar 4 PH = $10 \times 10 \times 10 = 1000$ maal zo zuur.

Het tegenovergestelde vindt plaats, als de PH van 7 naar 8 graden stijgt. Dan wordt het water 10 maal zo alkalisch enz. Nu was het water bij ons in het westen altijd 7 PH, maar de laatste tijd ligt dat op 8, 9 PH, wat inhoudt dat er behoorlijk veel alkalische stoffen in het drinkwater zitten en daar zit nou net de kneep. Dat tamelijk alkalische water breekt nl. de zuurgraad af en dus ook de melkzuur-bacteriën die juist nodig zijn voor een optimale spijsvertering met als gevolg dat de jongen hierdoor te lijden krijgen, slecht groeien en uiteindelijk met volle krop sterven. We kunnen dit probleem gemakkelijk oplossen door op 10 liter water 3 borrelglasjes natuur- of appelazijn toe te voegen. Door dit te doen worden de melkzuurbacteriën niet kapotgemaakt en wordt juist de spijsvertering en een goede darmwerking gestimuleerd. In de natuur is nl. het water uit bijv. het Amazonegebied ook zuur en varieert van 5 t/m 6,5 PH. Dieren in de bio-industrie krijgen aangezuurd drinkwater. Ook dit wordt gedaan om pathogene bacteriën minder kans te geven te woekeren en ziekten te veroorzaken. We kunnen gerust drinkwater met een PH- waarde van 5 tot 5,5 graden gebruiken. Dat is de verhouding als hierboven per 10 liter is aangegeven. De PH van het water is op te meten met apparatuur of druppeltest, te koop in aquariumwinkels. Als ik bij vogelverenigingen op bezoek ben, meet ik altijd het leidingwater ter plaatse en dan valt mij op dat bijna overal de PH ver boven de 7 graden ligt, wat voor onze vogels nu eenmaal veel te hoog is. Er zijn liefhebbers die het probleem van de dode jongen denken op te lossen door permanent antibiotica aan hun vogels te verstrekken. Ze kweken dan zoveel beter, beweren ze.

Beste mensen, laat dit soort 'liefhebbers' in hun waan. Ze vergeten dat langdurig toedienen van antibiotica vogels, dieren en mensen resistent worden en vogels zelfs steriel.

Als er zich daadwerkelijk een ziekte meldt, dan helpen antibiotica's niet meer en zijn de gevolgen niet meer te overzien. Dit zijn in mijn ogen ook niet de ware vogelliefhebbers, maar mensen die gek zijn op hun portemonnee. Ze zijn erop uit om zoveel mogelijk vogels te kweken en te verkopen. Ze kunnen dikwijls hoge prijzen rekenen, omdat ze op grote TT's dikwijls in de prijzen vallen. De paar vogels van 92 punten die ze daar hebben zitten, bepalen de prijs voor die andere 300 vogels die ze hebben gekweekt en vaak van een matige kwaliteit zijn. Tegenwoordig speelt de handel redelijk in op allerlei nieuwtjes. Zo zijn er allerlei producten te koop die natuurlijke bacteriën bevatten. Het moet voor een goede en gezonde darmflora zijn, er wordt dan heftig met namen van goede bacteriën gegooid. Gelukkig brengen deze producten geen schade aan, maar veel goedkoper is uw eivoer een paar maal per week met verdunde biogarde yoghurt rul te maken. Hierin zitten nl. dezelfde goede bacteriën als wat genoemde producten beögen.

Ik maak zelf mijn eigen eivoer, omdat je dan zelf het eiwitgehalte in de hand hebt. In mijn ogen is het ruw eiwitgehalte van $\pm 17\%$ om je vogels optimaal in conditie voor de kweek te krijgen te laag. Ik zal de samenstelling van mijn zelf gemaakt eivoer geven, uitgaande van 1kg.

500 gr paneermeel, 250 gr hardgekookte eieren, 250 gr gekookte koolvis, 1 eetlepel lammermelkpoeder (zonder antibiotica) of protifar. Als vitaminevoedingssupplement een half koffiekopje honingpollen opgelost in water en een vol koffiekopje gedroogde tarwekiemen (te koop in reformzaken en weekmarkt). Dit laatste bevat veel vitamine E ter vervanging van gekiemde zaden. Een heel goed product om erdoorheen te doen is 10 tot 30 gr spirulina, een gedroogde algensoort uit het Rio-Negrogebied. Dit is voor vogels uit Zuid-Amerika een zeer belangrijke vitaminebron zoals voor papegaaien en parkieten uit het geslacht Brotogenis, maar uiteraard voor elk andere vogelsoort. Tegenwoordig te koop op grote vogelbeurzen en onze bondsshow. Met grote regelmaat geef ik ook gedroogde of versgemalen brandnetels door mijn eivoer. Ik meng dit alles in een keukenmachine en vries dit in porties in. Dit is in de koelkast ongeveer 3 dagen houdbaar na ontdooien. Brandnetels bevatten veel kalk, silicium, ijzer, pro.vit. A enz. Voor mensen die met fazanten kweken is het zelfs een must, anders komen er maar weinig jongen groot. Er zijn wat eivoer betreft vele wegen die naar Rome leiden. Je kunt ook commerciële eivoeders verrijken met bovenstaande producten en het voordeel is dat je hiermee niet kunt overdoseren, omdat de producten allen voedingssupplementen zijn. Mijn eivoer is gemaakt op basis van natuurlijke grondstoffen zonder geur, kleur en smaakstoffen. Bij mij eet elke vogelsoort het goed, van Afrikaanse prachtvinken, gould t/m alle grote parkieten.

Mijn slogan in onze mooie hobby is dan ook: puur natuur is het beste voor uw vogels.

Veel succes
Louis Polane, Tel: 071-5764059

IJsselhal Zwolle

ZATERDAG
15 SEPTEMBER
2001

- * Met 10.000 m² verkoopruimte de allergrootste.
- * Geen tocht en kou door uniek sluizensysteem.
- * Ruime parkeergelegenheid.
- * Kwartels verboden: art. 3 veewet.
- * Niet zelfstandige vogels verboden.
- * Openingstijden: van 11.00 tot 16.00 uur.
- * Handelaren vóór 9.30 uur binnen.
- * Plaatsreservering verplicht.
- * Op 10 min. loopafstand NS station

Org. "De Volièrevriend" Zwolle.
Inl.: (038) 465 18 34 of (038) 421 74 72

De volgende markt is op
23 februari 2002

VOGELMARKT BOSKOOP

Een ontmoetingsplaats voor de vogelliefhebber
Iedere 1e zaterdag v/d maand t/m april 2002
ZAAL : stichting Beurshal
ITC terrein Italiëlaan 8 Hazerswoude-dorp
Ruime parkeergelegenheid aanwezig
Info: www.vogelmarkt.nl

Vuurvleugelparkiet

(*Brotogeris pyrrhopterus*)

Laatste Deel

Algemeen

De vuurvleugelparkiet heeft geen ondersoorten.

In het wild

De vuurvleugelparkiet wordt ingeschaald als not globally threatened, niet op mondiale schaal bedreigd. Hij wordt echter wel beschouwd als near-threatened, bijna bedreigd (Del Hoyo, 1997). BirdLife International geeft de vuurvleugelparkiet het predikaat restricted-range species, een soort die slechts in een klein gebied voorkomt, en daardoor extra kwetsbaar is (Collar, 1988). Tegenwoordig staat de vuurvleugelparkiet weer op Appendix II van CITES, maar toen de vuurvleugelparkiet populatie ernstig te lijden bleek te hebben van de massale vangsten, heeft hij een tijd op Appendix I gestaan. Er wordt geschat dat er momenteel niet meer dan 15.000 vuurvleugelparkieten op de wereld zijn (Del Hoyo, 1997).

Importen/exporten

Van 1983-1988 zijn door CITES landen 59.320 vuurvleugelparkieten geïmporteerd uit Peru en Ecuador (Del Hoyo, 1997). Vogels die buiten die tijdspanne zijn geëxporteerd en vogels die in die tijdspanne zijn geïmporteerd door niet CITES landen zijn daar niet bijgekend. Bovendien worden er veel meer vogels gevangen dan uiteindelijk geëxporteerd, zodat het totale aantal voor de avicultuur gevangen vuurvleugelparkieten in de honderdduizenden kan lopen.

Importen naar Nederland in de laatste tien jaar zijn schaars geweest, en er werden slechts enkele tientallen vogels ingevoerd. Van september 1997 tot september 2000 werd er 1 vuurvleugelparkiet met een Nederlandse CITES invoervergunning in de Europese Gemeenschap geïmporteerd, afkomstig uit de Verenigde Staten van Amerika.

Kweekresultaten in gevangenschap

In Nederland zijn slechts vijf kwekers geweest die de vuurvleugelparkiet in de afgelopen tien jaar met succes hebben gekweekt. In Duitsland zijn er ongeveer evenveel kwekers geweest die

succes hadden. In andere Europese landen werden geen of nauwelijks successen gemeld. In het Loro Parque op Tenerife werden in diverse jaren jongen gekweekt (Low, 2000). In 1995 werd deze soort nog gehouden in de dierentuin van Chester, Groot-Brittannië en die van Riga, Letland en in het Loro Parque in Tenerife, Spanje en Vogelpark Walsrode in Duitsland (Brouwer, 1995).

Volgens de bestandslijst van ISIS houdt alleen de dierentuin van Riga, Letland deze soort nog, van alle bij ISIS aangesloten dierentuinen en vogelparken (ISIS, 2000). Daarnaast heeft vogelpark Plantaria in Kevelaar, Duitsland en het Loro Parque op Tenerife deze soort in de collectie (pers. obs.).

Leeftijd

De oudste vuurvleugelparkiet waarover ik gegevens heb, had 14 jaren geleefd bij een Nederlandse liefhebber, toen hij in 1998 overleed.

Tekst: Dinand Derks

Foto's: Piet Zwinkels

Literatuur

Brouwer, 1995

K. Brouwer, F. Rietkerk & S. Smits. 1995. *The EEP TAG Survey, Fourth Series*. EEP Executive Office, Amsterdam.

Collar, 1988

N. J. Collar & P. Andrew. 1988. *Birds to Watch, The ICBP World Checklist of Threatened Birds*. ICBP Technical Publication 8, Cambridge.

Del Hoyo, 1997

J. del Hoyo, A. Elliott & J. Sargatal (eds.). 1997. *Handbook of the birds of the World, Vol. 4. Sandgrouse to Cuckoos*. Lynx Edicions, Barcelona.

ISIS (2000)

Internetadres <http://www.worldzoo.org>. Stand 30 juni 2000.

Low, 2000.

R. Low. 2000. *Drie soorten van het geslacht Brotogeris*. *Parkieten Sociëteit*. 2000-4-148/156.

Naeyer, 1996.

F. de Naeyer. 1996. *De vuurvleugelparkiet Brotogeris pyrrhopterus*. *Parkieten Sociëteit*. 1996-11-443/445.

Prante, 1998

J. Prante, 1998. *Haltung und Zucht des Feuerflügelsittichs*. *Papageien* 1998-5-158/161.

Würth, 1998a

V. Würth. 1998. *Der Feuerflügelsittich- eine Bestandsaufnahme*. *Papageien* 1998-5-155/157.

KALENDER 2001

Ovenvogel (*Furnarius rufus*)

Ovenvogels hebben hun benaming te danken aan hun nestgedrag, van klei en plantenresten maken ze een omvangrijk nest dat met enige fantasie een oven zou kunnen worden genoemd.

De ovenvogel kent 4 ondersoorten, die zich in kleine verschillen in grootte en kleur van de nominaatvorm onderscheiden.

Ovenvogels komen uitsluitend voor in Midden en Zuid-Amerika. Ze zijn maar eenvoudig gekleurd in verschillende nuances bruin, alleen de keel is wit. Uiterlijk geslachtsverschil tussen man en pop is er niet. Ze zijn ongeveer 19 cm groot. Qua gedrag zijn ze wat te vergelijken met onze lijsters. Ze houden zich op in bomen, maar komen veel naar de grond om te foerageren. Met grote sprongen verplaatsen zij zich, op zoek naar insecten waaruit hun voedsel bestaat. Grote brokken voedsel houden ze met een poot vast om vervolgens er kleine stukjes van af te pikken. De vergelijking met onze lijsters houdt op bij de manier van voedsel zoeken. Hun zang is beslist niet te vergelijken met de zang van onze lijster. Ze maken een schel, krijsend geluid dat ze regelmatig laten horen. Mogelijk kunnen ze elkaar hiermee wel bekoren, het kan ook zijn dat ze met dit gekrijs hun territorium afbakenen.

Het interessante van deze vogels zit hem in de nestbouw, ze worden daarom ook wel eens pottenbakkersvogel genoemd. Op een plaats waar ze een horizontaal plateauje kunnen bouwen, maken ze van metselspecie de bodem van hun toekomstig nest. Op de foto is te zien dat dit fundament reeds is gelegd. Aan de omvang van het begin van dit nest kunt u afleiden dat er heel wat specie in het nest wordt verwerkt. De ondergrond moet daarom wel heel stevig zijn om het gewicht van het nest te kunnen dragen. De metselspecie bestaat uit klei, zand, veren en wat grashalmen. Op deze bodem wordt een rand gemetseld, waarop vervolgens de overkoepeling van het nest komt. Aan een zijkant wordt een opening gelaten waardoor de vogels in hun nest kunnen komen. Achter deze opening komt een soort drempel. Door de zon wordt het nest gedroogd en versteend uiteindelijk, waardoor het bestand is tegen de weersinvloeden van welke aard ook. In de nestholte worden met grashalmen een nestje gemaakt. Het nest wordt door de ovenvogels maar een broedseizoen gebruikt, maar bied daarna een prachtige nestgelegenheid voor holenbroeders.

Ovenvogels zijn niet zo bekend als voliërevogel, toch wordt in *Onze vogels* een broedresultaat beschreven. (*Onze Vogels* 92-366). Dit broedresultaat heeft overigens plaatsgevonden in een dierentuin in Duitsland.

Hans Klören

BOSPATRIJZEN

Langsnavelbospatrijfs (*Rhizothera longirostris*), hen (Jurong Birdpark Singapore)

De groep van de bospatrijzen bestaat uit 8 geslachten en 24 soorten. Het zijn zoals de naam al zegt bosbewonende patrijsachtige vogels, die echter niet verwant zijn aan de patrijzen. Ze komen zowel voor in tropische, subtropische als gematigde bossen van Oost- en Zuidoost-Azië, Taiwan en de Grote Soenda Eilanden. Alleen de in 1991 in Tanzania ontdekte Udzungwa-bospatrijfs (*Xenoperdix udzungwensis*) komt in Afrika voor.

Rode bospatrijfs (*Caloperdix oculea*) (San Diego Zoo, San Diego)

Bospatrijzen van het geslacht *Arborophila* verschillen van andere patrijsachtigen doordat ze op de bovenrand van de oogkas een rij ronde botjes hebben die bij andere hoenderachtigen niet bekend is. Aan de relatief lange poten zitten geen sporen en de achtereen is bijzonder klein. Rond het oog hebben ze een naakte oogring. De rode keelhuid is nauwelijks bevederd, maar wordt alleen tijdens het roepen duidelijk zichtbaar. De geslachten zijn meestal weinig of niet van elkaar te onderscheiden. Bospatrijzen leven monogaam en beide geslachten brengen samen de jongen groot.

Het geslacht *Arborophila* wordt meestal in twee groepen verdeeld, de grijsborstgroep (heuvel t/m Sumatra) en de bruinborstgroep (bruinborst t/m roodsnavel), soms wordt ook het geslacht *Tropicoperdix* tot *Arborophila* gerekend waardoor een derde groep ontstaat de zogenaamde schubbenborstgroep.

Witkopbospatrijs (*Arborophila orientalis*)
(Vogelpark Walsrode)

Bij *Tropicoperdix* ontbreken echter de botjes op de bovenkant van de oogkas. Ook is er nog enige discussie omtrent dit geslacht of het hier om 3 soorten gaat of om 1 soort met verschillende ondersoorten. Deze groep bospatrijzen hebben groene tot citroengele poten.

De rode bospatrijs is van de overige bospatrijzen het nauwst verwant aan *Arborophila*. Hij verschilt van *Arborophila* door het ontbreken van de oogringbotjes in het bovenste gedeelte van de oogkas, het aanwezig zijn van 1 of 2 sporen bij de haan en door een rudimentaire achtereen.

De langsnavelbospatrijs zou een overgangsvorm kunnen zijn tussen de bospatrijzen en de frankolijnen. Deze soort verschilt van de andere bospatrijzen door een relatief lange

en gebogen snavel. Beide geslachten hebben korte sporenknobbels, maar zijn uiterlijk verschillend van elkaar.

De roodkopbospatrijs komt allen voor op Borneo. De haan van deze soort kan tot 3 sporen per poot hebben; beide geslachten zijn verschillend van kleur.

De zwarte bospatrijs heeft een kleine sterk gebogen snavel en geen sporen aan de poten. Haan en hen zijn verschillend van kleur.

De roulroul is de meest bekende en gehouden soort van de bospatrijzen en de enige bospatrijs met een kuif. Haan en hen zijn duidelijk verschillend van kleur. Ze hebben rond het oog een naakte oogring, geen sporen aan de poten en de nagel van de achtereen ontbreekt.

Over de *Udzungwa*-bospatrijs is nog niet veel bekend. Deze pas in 1991 in de *Udzungwabergen* in zuidelijk Tanzania ontdekte bospatrijs werd aanvankelijk beschreven als een nieuw soort frankolijn. Maar toen deze soort in 1994 wetenschappelijk werd beschreven, ontdekte men dat deze soort waarschijnlijk nauw verwant is aan de *Arborophila*-bospatrijzen van Azië.

Tekst en foto's: W. Moed
Tel: 053-4365651

De soorten bospatrijzen:

- Arborophila torqueola***
- heuvelbospatrijs
- Arborophila rufipectus***
- Sichuan-bospatrijs
- Arborophila mandellii***
- roodborstbospatrijs
- Arborophila gingica***
- Rickett-bospatrijs
- Arborophila rufogularis***
- roodkeelbospatrijs
- Arborophila atrogularis***
- witwangbospatrijs
- Arborophila crudigularis***
- Taiwanbospatrijs
- Arborophila ardens***
- Hainan-bospatrijs
- Arborophila javanica***
- Java-bospatrijs
- Arborophila orientalis***
- Sumatra-bospatrijs
- Arborophila brunneopectus***
- bruinborstbospatrijs
- Arborophila davidii***
- David-bospatrijs
- Arborophila cambodiana***
- Cambodja-bospatrijs
- Arborophila hyperythra***
- Borneo-bospatrijs
- Arborophila rubrirostris***
- roodsnavelbospatrijs
- Tropicoperdix chloropus***
- gGroenpootbospatrijs
- Tropicoperdix charltonii***
- Charlton-bospatrijs
- Tropicoperdix merlini***
- Annam-bospatrijs
- Caloperdix oculea***
- rode bospatrijs
- Rhizothera longirostris***
- langsnavelbospatrijs
- Haematortyx sanguiniceps***
- roodkopbospatrijs
- Melanoperdix nigra***
- zwarte bospatrijs
- Rollulus roulroul***
- roulroul, struiskwartel, gekuifde bospatrijs
- Xenoperdix udzungwensis***
- Udzungwa-bospatrijs

Groenpootbospatrijs (*Tropicoperdix chloropus*) (Avifauna, Alphen a/d Rijn)

